

Sygn. akt III AUa 48/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Elżbieta Czaja
Sędziowie:	SA Małgorzata Pasek SO del. do SA Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: sekretarz sądowy Krzysztof Wiater	

po rozpoznaniu w dniu 15 maja 2019 r. w Lublinie

sprawy J. T.

przeciwko Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego

o umorzenie należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego

na skutek apelacji J. T.

od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 11 października 2018 r. sygn. akt VIII U 2469/17

oddala apelację.

Jacek Chaciński Elżbieta Czaja Małgorzata Pasek

Sygn. akt **III AUa 48/19**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 października 2018 r. Sąd Okręgowy w Lublinie oddalił odwołanie J. T. od decyzji Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych działającego jako likwidator Funduszu Alimentacyjnego z dnia 8 września 2017 r. mocą której odmówiono wnioskodawcy umorzenia należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego.

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

J. T., urodzony dnia (...), w dniu 12 lipca 2017 roku złożył wniosek o częściowe umorzenie (udzielenie ulgi w spłacie) należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z tytułu wypłaconych świadczeń, dołączając dokumentację

poświadczającą jego stan rodzinny i majątkowy. Wniósł o umorzenie zadłużenia w wysokości 16 000 złotych oraz o rozłożenie pozostałej części na raty.

Zaskarżoną decyzją Likwidator Funduszu odmówił umorzenia należności wobec Funduszu oraz 5 % opłaty na pokrycie kosztów związanych z jego działalnością w kwocie 16 000 złotych.

J. T. jest osobą rozwiedziona. Jest częściowo niezdolny do pracy. Decyzją z dnia 23.03.2017r. przyznano mu prawo do renty z tego tytułu na okres do dnia 8 kwietnia 2019 roku. Wysokość renty to kwota 862,24 zł, do wypłaty 527,08zł, z powodu potrąceń z tytułu egzekucji sądowej w wysokości 215,24 zł. Cierpi na nadciśnienie serca, polipy jelita grubego, owrzodzenie żołądka i dwunastnicy.

Wnioskodawca zamieszkuje w P. przy ulicy (...) w parterowym, około 60-letnim domu jednorodzinnym o powierzchni około 90 m², odziedziczonym po rodzicach. J. T. ma prawo do korzystania z pokoju w tym domu dożywotnio. Wraz z nim zamieszkuje tam także jego siostra z rodziną i dwoma dorosłymi synami, zajmując dwa pokoje. Ma on czworo rodzeństwa. W tym domu mieszka ponadto samotny brat wnioskodawcy, zajmujący jeden pokój. Skarżący pobiera rentę w wysokości około 527 złotych netto miesięcznie. Jest uprawniony obecnie, jak podał, do emerytury wynoszącej około 1 800 złotych netto miesięcznie. Wnioskodawca partycypuje w kosztach utrzymania domu, w którym zamieszkuje, w tym celu przekazuje co miesiąc siostrze kwotę około 250 złotych. Zaopatrzenie tego domu w prąd generuje miesięczne koszty około 300 złotych, natomiast za gaz opłaty wynoszą ponad 200 złotych miesięcznie. W domu jest piec gazowy, czasami domownicy dogrzewają dom także piecem węglowym. Koszty zakupu leków stanowią dla wnioskodawcy miesięczny wydatek rzędu około 90 złotych. Do lekarza chodzi co 2 miesiące. Nie posiada nikogo na swoim utrzymaniu. Wnioskodawca jest ponadto właścicielem gruntu rolnego o powierzchni 5,9 hektara, położonego bezpośrednio przy domu, w którym zamieszkuje. Działkę tą stanowią grunty rolne 4 i 5 klasy. J. T. uprawia tam zboża, głównie owies i żyto, ziemniaki, maliny, posiada także niewielkich rozmiarów inwentarz żywy: krowę i drób. Plony z gospodarstwa przynoszą niewielkie dochody i gospodarstwo służy przede wszystkim wyżywieniu w ramach potrzeb własnych. Wnioskodawca jest ponadto uprawniony do dopłat z funduszy Unii Europejskiej w ramach programów dla rolnictwa, uzyskując z tego kwoty około 700 złotych za hektar rocznie. Środki uzyskane z dopłat przeznacza na zakup nawozów, paliwa i oprysków. Posiada ponadto 40-letni ciągnik, który wykorzystuje do prac polowych, ponadto posiada pług i kultywator do ciągnika. Siostra i brat, zamieszkujący w domu z wnioskodawcą posiadają swoją ziemię, jednakże brak wnioskodawcy z uwagi na stan zdrowia nie uprawia ziemi, robi to za niego siostra. Wnioskodawca w kwietniu 2017 roku zaciągnął kredyt w wysokości 10 000 złotych na zakup nawozu i na potrzeby bytowe, w związku z którym spłaca miesięczne raty po 340 złotych. Wnioskodawca nie jest nigdzie zatrudniony. Oprócz wspomnianego kredytu, posiada zadłużenie jedynie wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego.

J. T. jest dłużnikiem likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego z uwagi na obowiązek świadczeń alimentacyjnych na troje dzieci z rozwiązanego małżeństwa. Zawarł układ ratalny z organem rentowym, regularnie spłaca co miesiąc należności w wysokości po 440 złotych.

Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Opolu Lubelskim prowadzi ponadto od dnia 10 stycznia 1992 roku egzekucję ze świadczeń przysługujących wnioskodawcy na rzecz likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. Egzekucja jest prowadzona na mocy szeregu orzeczeń Sądu Rejonowego w Opolu Lubelskim, zaopatrzonych w klauzule wykonalności. Egzekucja jest skuteczna, obecnie postępowanie jest od dnia 26 lutego 2015 roku zawieszona na wniosek wierzyciela, jednak nie zostało uchylone zajęcie świadczenia rentowego wnioskodawcy, w związku z czym pozyskiwane kwoty są składane do depozytu sądowego.

Dowody z dokumentów zostały obdarzone przez Sąd wiarą w całości. Ich prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie była kwestionowana przez strony. Okoliczności w nich stwierdzone co do stanu zdrowia wnioskodawcy i jego sytuacji finansowej nie były nadto sporne.

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie J. T. nie jest zasadne i jako takie podlega oddaleniu.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z treścią art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1952, tekst jedn. ze zm.) w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, lub osoby zobowiązanej do zwrotu bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Sąd podniósł, że w orzecznictwie ugruntowane jest stanowisko, że do przyjęcia, iż zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek pozwalający na umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego nie wystarcza ustalenie, że zobowiązany aktualnie nie posiada środków utrzymania, ale konieczna jest także ocena, iż przy uwzględnieniu jego wieku, stanu rodzinnego, kwalifikacji zawodowych oraz rokowań zdrowotnych nie będzie w stanie również w przyszłości spłacać tych należności bez narażania siebie i swojej rodziny na pozbawienie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych. Osoba, na której ciąży obowiązek lub zaległości alimentacyjne nie powinna być więc w całości zwolniona z tych zobowiązań, jeżeli ma jakiegokolwiek realne możliwości choćby częściowej lub rozłożonej w czasie spłaty długów alimentacyjnych. Szczególnie uzasadnione wypadki muszą mieć charakter wyjątkowy, losowy lub nietypowy i prowadzić do sytuacji, w której zobowiązany nie jest stanie na bieżąco spłacać swoich należności, a nadto nie ma perspektywy poprawy i zmiany tej sytuacji.

W niniejszej sprawie, w ocenie Sądu Okręgowego, nie zachodzą okoliczności, o których mowa w art. 68 ust. 1 cytowanej ustawy o świadczeniach rodzinnych. Sytuacja rodzinna i majątkowa wnioskodawcy jest bez wątpienia ciężka. Toczy się wobec niego postępowanie egzekucyjne. Utrzymuje się z pobieranej emerytury oraz w niewielkim stopniu z prowadzonego gospodarstwa rolnego i posiadanych tam upraw. Sąd jednak zauważył, że ponosi niewielkie koszty utrzymania domu, nie ma nikogo na utrzymaniu, prowadzi gospodarstwo rolne, co daje mu dodatkowe dochody. Jest on w stanie zapewnić sobie środki niezbędne do podstawowego utrzymania, spłacając jednocześnie wymagalne zobowiązania. Sąd podniósł, że skarżący od dawna kwestionuje sposób prowadzenia postępowania egzekucyjnego przez komornika sądowego. Dla przykładu, w dniu 07.10.2015r. prokurator odmówił wszczęcia śledztwa w sprawie nieprawidłowego, zdaniem J. T., naliczania zobowiązań alimentacyjnych i nie przekazywania zajętych środków finansowych na rzecz Funduszu Alimentacyjnego ZUS przez komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Opolu Lubelskim (postanowienie, k. 2 t. II art. ZUS). Zdaniem Sadu kwestionowanie w toku niniejszego postępowania sposobu działania komornika sądowego jest niedopuszczalne, skarżący może to czynić i czyni, w odrębnym trybie.

W związku z powyższym, w przekonaniu Sądu Okręgowego, sytuacji wnioskodawcy nie można uznać za wypadek szczególnie uzasadniony, warunkujący umorzenie należności wobec likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego. W ocenie Sądu wnioskodawca co prawda nie jest w stanie jednorazowo spłacić całego zadłużenia, jednak jego obecna sytuacja bytowa pozwala na systematyczną spłatę długu. W tej sytuacji Sąd uznał, że zaskarżona decyzja Likwidatora Funduszu okazała się prawidłowa. Odwołanie J. T. podlegało więc oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy w Lublinie, na podstawie powołanych przepisów oraz na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzekł jak w sentencji wyroku.

Z wyrokiem tym nie zgodził się wnioskodawca. Wniósł apelację. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- nieodniesienie się do wszystkich zarzutów, jakie zawarł w odwołaniu;
- nierozpoznanie istoty sprawy pod pozorem sugerowania, że wnioskodawca może składać skargi na czynności komornika mimo niezaprzeczonego i udowodnionego faktu, że spłacił wszystkie należności wobec Likwidowanego Funduszu, a nawet nadpłacił co najmniej 10 000 zł.

Mając na względzie powyższe zarzuty wnioskodawca wniósł o uchYLENIE zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania jako bezprzedmiotowego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacja jest bezzasadna.

Wbrew zarzutom apelującego Sąd I instancji rozpoznał istotę sprawy, to znaczy merytorycznie ocenił prawidłowość zaskarżonej decyzji, która z kolei została wydana na skutek złożonego przez J. T. wniosku.

Zauważyć należy, że wnioskodawca dnia 12 lipca 2017 złożył wniosek o umorzenie należności likwidowanego Funduszu Alimentacyjnego do kwoty 16000zł. Wskazał, że jego zadłużenie wynosi 26564,09 zł.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było zatem tak określone żądanie. Zawarte w apelacji stanowisko co do nierozpoznania istoty sprawy budzi zatem zdziwienie, gdyby bowiem w ocenie wnioskodawcy nie był on dłużnikiem Funduszu nie domagałby się umorzenia należności. Żądanie umorzenia należności zakłada bowiem zawsze ich istnienie.

Sąd Okręgowy na podstawie pisma Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w O. ustalił, że stan zadłużenia wnioskodawcy na dzień 20 marca 2018 r. wynosi 23024,09 zł. Ustalił jednocześnie na podstawie pisma Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Opolu Lubelskim, że w okresie od 2 kwietnia 2007 r. od dłużnika została wyegzekwowana łącznie kwota 24485, 72 zł, z której 826,39 zł przekazano na rzecz wierzycielki A. T.; 3607, 97 zł przekazano na rzecz wierzycielki M. T.; 354,57 zł zwrócono; 607,17 zł wyniosła opłata egzekucyjna z art.49 ust.1; 6952,69 zł wyniosła opłata egzekucyjna z art.49 ust.2; 800 zł wyniosło wynagrodzenie biegłego; 325,89 zł -koszty korespondencji; 151, 12 zł - koszty doręczenia środków pieniężnych; 60 zł koszty uzyskania odpisów ksiąg wieczystych, zaś 10800,80 zł przekazano na konto depozytowe Ministra Finansów.

Odnosząc się zatem do zarzutu apelacyjnego, że wnioskodawca nie ma długu, a nawet nadpłacił wskazać należy, że środki które zostały przekazane na konto depozytowe nie zmniejszyły należności likwidowanego Funduszu. Prawidłowość przekazania tych środków do depozytu pozostaje poza kognicją Sądu w niniejszym postępowaniu.

Sąd I instancji dokonał trafnych ustaleń faktycznych i prawidłowo zastosował art.68 ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych uznając, że sytuacja ekonomiczna i rodzinna wnioskodawcy nie stanowi szczególnie uzasadnionego przypadku, o którym mowa w w/w przepisie. Apelujący nie stawia z resztą w apelacji żadnych zarzutów w tej kwestii.

W końcu wskazać należy, że przedmiotem dowodzenia są fakty istotne dla rozstrzygnięcia danej sprawy (art. 227 k.p.c.) Zarzuty dotyczące błędów ortograficznych czy interpunkcyjnych, czy ogólne, niedowiedzione zarzuty kręactwa i nepotyzmu, pod czym wnioskodawca upatruje wadliwych działań komornika sądowego nie mają znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy niniejszej.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.